

הבנה ברמת תרגום

דוגמה: הלאומיות

תרגיל לתלמידים

הנחיות. קראו את ההסבר המצורף מתוך ספר הלימוד והסבירו במילים שלכם לתלמיד צעיר מכם, מחטיבת הביניים, מה זה "לאומיות".

מהי הלאומיות?

תופעת הלאומיות החלה במאה ה-19, ועד היום היא גורם שיש לו חשיבות עצומה. לאום הוא קבוצת אנשים השוכנת בשטח מסוים או במולדת היסטורית, ויש לה ערכי תרבות משותפים, כמו היסטוריה, שפה ודת. לאומיות היא תנועה השואפת לקיים שלטון עצמאי של הלאום בארצו ולבטא בה את ייחודו של הלאום. במאה ה-19 התקיימו באירופה הן מדינות לאום והן מדינות רב-לאומיות. מדינת לאום היא מדינה שרוב תושביה הם בני לאום אחד. מדינה רב-לאומית היא מדינה שבה חיים מיעוטים לאומיים רבים. רוב הלאומים בעולם אינם נהנים משלטון עצמי והם היו והנם מיעוטים לאומיים במדינותיהם. ברוב המקרים, הלאומיות מתבססת על הקהילה האתנית. זוהי קבוצת אנשים שהגורמים המרכזיים לתחושת האחדות בה הם התרבות, המוצא והעבר המשותפים. במקרים רבים המורשת המשותפת השתמרה בידי אליטה – שכבה מצומצמת ובעלת השפעה – והיא שהנחילה את המורשת הזאת לכל החברה. לאומיות המבוססת על העבר המשותף ועל השתייכות מלידה לקבוצה מכונה לאומיות אתנית. יש גם לאומיות שאינה מבוססת על עבר משותף אלא על השתייכות למסגרת מדינית אחת – לאומיות אזרחית. זו קיימת בעיקר במדינות הגירה כמו ארצות הברית שבהן יש קבוצות אתניות רבות והן מצליחות ליצור לאום. במדינות לאום רבות חיים מיעוטים לאומיים, שלהם יש מרכיבי תרבות, כמו שפה, דת ומנהגים, השונים מאלה של אוכלוסיית הרוב.

מתוך: אליעזר דומקה, חנה אורבך, צפריר גולדברג (2008). **לאומיות – ראשית הדרך**. הוצאת זלמן שזר.